

วารสารพุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Journal of Buddhist Studies Chulalongkorn University

ISSN 0858-8325 ปีที่ ๒๕ ฉบับที่ ๓ กันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๑

บทบรรณาธิการ

วารสารพุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉบับนี้ เป็นฉบับที่ ๓ อันเป็นฉบับสุดท้ายของปีที่ ๒๕ แสดงว่าวารสารฉบับนี้ได้เกิดขึ้นและดำเนินการมาครบ ๒๕ ปีแล้ว ซึ่งนับว่าเป็นเวลายาวนานไม่น้อย อย่างไรก็ตาม เพื่อปรับปรุงและพัฒนาวารสารพุทธศาสนศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานของฐานข้อมูลวารสารไทย (TCI- Thai Citation Index) วารสารจะเริ่มเข้าระบบ online ตั้งแต่วรรสารฉบับที่ ๒๖ ฉบับที่ ๑ มกราคม-เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป รายละเอียดการเตรียมต้นฉบับข้อกำหนดต่าง ๆ ตามมาตรฐาน TCI และขั้นตอนการรับส่งบทความจะประกาศให้ทราบต่อไปในเว็บไซต์ของศูนย์พุทธศาสนศึกษาและ

ในวารสาร หากมีข้อสงสัยประการใด กรุณาสอบถามที่ ศูนย์พุทธศาสนศึกษา จุฬาฯ โทร. ๐-๒๒๑๘-๔๖๕๔

สำหรับบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารพุทธศาสนศึกษา ฉบับนี้เป็นบทความที่น่าสนใจและมีประโยชน์ในเชิงวิชาการ เพราะทุกเรื่องเป็นบทความวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก เรื่องแรกคือบทความเรื่อง **องค์พระและสุนิพพานในคัมภีร์ตรีนีสิงเห** ได้แสดงให้เห็นว่า คัมภีร์ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเลขยันต์ที่เรียกว่า “คัมภีร์ลพวง” เพราะสอนวิธีการเขียนเลขยันต์แล้วลบบกลายเป็นผง มักเข้าใจกันว่าเป็นเรื่องทางไสยศาสตร์ ไม่เกี่ยวข้อง กับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธ

ศาสนานั้น แต่ในความเป็นจริงมีการแฝงหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาไว้ด้วย อย่างเช่น คัมภีร์ตรีนิสิงเห ซึ่งเป็นคัมภีร์ลพวงที่สำคัญเล่มหนึ่ง มีการใช้ระบบตัวเลขเพื่อสร้างสัญลักษณ์บางอย่างใช้อธิบายแนวคิดที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับปรมัตถธรรมผ่านกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ดังนั้นการศึกษารูปสัญลักษณ์ในคัมภีร์เล่มนี้ทำให้เห็นแนวคิดของคนโบราณที่มีต่อคำสอนที่ลึกซึ้ง เช่น เรื่องสุญญตาและนิพพาน ได้ โดยบทความนี้ได้นำแนวคิดของพระพุทธศาสนามาหาญาณโดยเฉพาะนิยามมัยมิกะอย่างแนวคิดเรื่องธรรมกายและสุญญตา (ความว่าง) มาประกอบการวิเคราะห์เรื่องนี้ด้วย

ดังนั้น สิ่งที่เป็นเรื่องไสยศาสตร์ ไม่ใช่พุทธศาสตร์ จึงยังมีเรื่องพุทธศาสตร์แฝงอยู่ด้วย ซึ่งสามารถมองได้ว่าเป็นกุศโลบายของโบราณจารย์ชาวพุทธที่ได้นำเรื่องไสยศาสตร์มาใช้เป็นเครื่องมือในการสอนพุทธธรรม คล้ายกับเรื่องพระเครื่องที่ชาวพุทธไทยจำนวนมากมองว่าเป็นเรื่องไสยศาสตร์มากกว่าพุทธศาสตร์ แต่ในความเป็นจริงพระเครื่องและการสร้างพระเครื่องก็มีความเกี่ยวข้องกับการเผยแผ่และการปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและจัดเป็นเครื่องมือหรือกุศโลบายอย่างหนึ่งในการดึงคนเข้าหาพุทธธรรม ดังจะเห็นได้จากบทความเรื่องที่สองคือ บทความเรื่อง **การสร้างพระเครื่องที่มีคุณค่าในสังคมไทย** ซึ่งชี้ให้เห็นว่า พระเครื่องมีพัฒนาการมาจากพระพิมพ์ ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังพุทธกาล โดยเกิดจากแนวคิดการสร้างเพื่อระลึกถึงสังเวชนียสถาน การสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาและเผยแผ่หลักคำสอน การสั่งสมบุญญาบารมี และเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ แต่ภายหลังได้กลายเป็นเรื่องเครื่องรางของขลังที่มีพุทธคุณหรือพุทธานภาพในการคุ้มครองและให้โชคลาภที่คนนิยมนำติดตัวจนเกิดพุทธพาณิชย์ซึ่งทำให้ชาวพุทธไทยเข้าใจเจตนารมณ์ ของการสร้างพระเครื่องผิดพลาดคลาดเคลื่อน ส่งผลเสียต่อพระพุทธศาสนา บทความนี้จะศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการสร้างพระเครื่องที่มีคุณค่าในสังคมไทยโดยสอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

บทความถัดมา คือ บทความเรื่อง **การสร้างสันติวัฒนธรรมในครอบครัวไทยโดยใช้นิทานชาดก** ก็เป็นบทความที่น่าสนใจเพราะเป็นบทความที่แสดงให้เห็นผลดีหรือประโยชน์ที่เกิดจากการนำนิทานชาดกไปใช้เพื่อทำให้เกิดความสงบสุขในครอบครัวได้ บทความนี้เป็นผลมาจากการวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่า ผลของการใช้นิทานชาดกส่งผลให้ครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมากขึ้น กล่าวคือ ทำให้สมาชิกในครอบครัว เมื่อเกิดความขัดแย้งกัน ก็รู้จักการให้อภัยกันมากขึ้น มีความเคารพซึ่งกันและกันมากขึ้น ระหว่างคนต่างรุ่นและรุ่นเดียวกัน อีกทั้งทำให้สมาชิกในครอบครัวไม่แสดงอาการโกรธโมโหและลดความรุนแรง เมื่อเกิดข้อขัดแย้งหรือเกิดปัญหาภายในครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีความรักความห่วงใยกันมากขึ้น ก่อให้เกิดการสร้างสันติวัฒนธรรมในครอบครัว

ดังนั้น จากบทความเรื่องการสร้างสันติวัฒนธรรมในครอบครัวไทยโดยใช้นิทานชาดก จึงแสดงให้เห็นว่า การสอนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสามารถนำนิทานชาดกมาประกอบการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น การเล่านิทานชาดกจึงเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการสอนพุทธธรรมคล้ายกับการใช้อุปมาอุปไมยเป็นเครื่องมือในการสอนพุทธธรรมที่ปรากฏในบทความสุดท้ายของวารสารฉบับนี้ คือ บทความเรื่อง **การสอนแบบอุปมาอุปไมยในพระพุทธศาสนา** ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่า การสอนหรือการอธิบายพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์และงานเขียนทางพระพุทธศาสนา ตั้งแต่ครั้งพุทธกาลตรึงมาถึงปัจจุบันล้วนมีวิธีการใช้อุปมาอุปไมยในการสอนพุทธธรรมเหมือนกัน การอุปมาอุปไมยส่วนมากจะนำสิ่งที่ป็นรูปธรรมมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ป็นนามธรรมซึ่งจะช่วยให้เข้าใจสิ่งที่ป็นนามธรรมมากขึ้น การสอนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาโดยใช้การอุปมาอุปไมยจึงช่วยให้เข้าใจหลักธรรมที่มีลักษณะป็นนามธรรมมากขึ้น

วารสารพุทธศาสนศึกษาฉบับนี้จึงน่าจะมีประโยชน์ต่อผู้อ่านและการพัฒนาองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาไม่

มากก็น้อย หากผู้อ่านมีความประสงค์จะแสดงความ
คิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพื่อติชมและเสนอแนวทาง

ในการพัฒนาวารสาร ทางกองบรรณาธิการก็ยินดีน้อมรับ
ด้วยความขอบพระคุณยิ่ง